

«بررسی و مقایسه میزان تاثیر روشهای مستقیم و غیر مستقیم آموزش بهداشت بر آگاهی و نگرش دانشجویان پسر دانشگاه پیام نور مرکز سقز در زمینه ایدز»

محمد مسعود وکیلی - عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان

خلاصه :

این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی^۱ است که جهت بررسی و مقایسه تاثیر دو روش مستقیم و غیر مستقیم آموزش بهداشت^۲ بر آگاهی^۳ و نگرش^۴ دانشجویان پسر دانشگاه پیام نور مرکز سقز در زمینه ایدز در شهر سقز و در سال ۱۳۷۲ انجام گرفت.

روش نمونه گیری در این مطالعه، روش نمونه گیری تصادفی ساده^۵ بود و ۱۰۶ نفر دانشجو از میان ۲۱۸ نفر جامعه آماری انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه مساوی تقسیم شدند. گروه اول با استفاده از روش مستقیم آموزش بهداشت (سخنرانی^۶ همراه با وسایل آموزشی نوری دیداری) و گروه دوم با استفاده از روش غیر مستقیم آموزش بهداشت (خود آموز)^۷ تحت آموزش قرار گرفتند. ابزار گرد آوری اطلاعات پرسشنامه بود که از چهار بخش (مشخصات عمومی منابع کسب اطلاعات، آگاهی، نگرش) تشکیل شده بود. پس از انجام آزمون اولیه^۸، برنامه آموزشی طی سه هفته به اجرا در آمد و چهار هفته پس از اتمام برنامه آموزشی، آزمون ثانویه^۹ انجام شد. اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از آمار پارامتری تجزیه و تحلیل شد.

یافته های پژوهشی نشان داد که در هر دو روش بین میزان آگاهی و نگرش واحدهای مورد پژوهش در قبل و بعد از اجرای برنامه آموزشی تفاوت معنی داری وجود دارد.

همچنین یافته های پژوهشی نشان داد که بین دو روش مستقیم و غیر مستقیم از نظر تاثیر بر افزایش میزان آگاهی تفاوت معنی داری وجود ندارد، ولی از نظر نگرش تفاوت معنی دار بوده و روش مستقیم بیش از روش غیر مستقیم بر تغییر نگرش واحدهای مورد پژوهش تاثیر داشته است.

مقدمه :

«باگذشت زمان، ویروس نقص ایمنی انسانی^{۱۱} (HIV)، که عامل ایدز (AIDS) است، توجه بیشتری را به خود معطوف می دارد. در سال ۱۹۸۰ تعداد موارد ایدزی که به سازمان جهانی بهداشت گزارش شد، ۱۱۴ مورد بود که تنها یک مورد آن به آسیا و سایر موارد به امریکا و اروپا مربوط می شد. ده سال بعد، بیش از ۴۰۰۰۰۰ مورد ایدز به سازمان جهانی بهداشت گزارش شده (۱) و این رقم با سرعت زیادی افزایش یافت به طوری که تا نیمه سال ۱۹۹۳ بر ۷۰۰۰۰۰ مورد بالغ شد (۲). بر اساس تخمین سازمان جهانی بهداشت، از تاریخ شروع پاندمی ایدز تا نیمه سال ۱۹۹۳ تعداد کل موارد ایدز از ۲/۵ میلیون نفر گذشته است (۳). تعداد حاملین ویروس در سراسر دنیا حدود ۲۰ میلیون مورد بر آورد می شود (۱). سازمان جهانی بهداشت تخمین می زند که حدود ۱/۵ میلیون مورد آلودگی جدید و بین ۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار مورد بیماری ایدز در هر سال یا ۵۰۰۰ مورد آلودگی جدید ۱۰۰۰ تا ۱۴۰۰ مورد ابتلا به ایدز در هر روز اتفاق می افتد (۲). چنانچه روند فعلی بدون تغییر پیش رود، این رقم در سال ۲۰۰۰ به راحتی بالغ بر ۴۰ میلیون مورد خواهد شد (۱) که شامل ۲۰ تا ۳۰ میلیون مرد و زن بالغ به نسبت مساوی و ۱۰ میلیون کودک می باشد که احتمالاً ۹۰٪ موارد در جهان سوم ساکن خواهند بود (۴). در مورد منطقه مدیترانه شرقی سازمان جهانی بهداشت، تعداد کل موارد گزارش شده ایدز حدود ۲۰۰۰ مورد است، در حالی که رقم حقیقی آن بر اساس تخمین های محافظه کارانه بالغ بر صد هزار مورد خواهد شد (۱).

همچنین طبق تخمین سازمان جهانی بهداشت، در حال حاضر بیش از ۱/۵ میلیون نفر مرد، زن و کودک در آسیا و منطقه اقیانوس آرام به ویروس نقص ایمنی انسانی آلوده شده اند (۵). با انتشار سریع ویروس در آسیا، اگر گسترش پاندمی متوقف نشود، در سالهای آینده به تعداد افراد آلوده در جهان افزوده خواهد شد و تعداد موارد به یک نسبت غیر قابل کنترل خواهد رسید (۳). اطلاعات موجود نشان می دهد همه گیری ایدز در ایران از سال ۱۳۶۶ شروع شده و در حال گسترش می باشد و احتمالاً در چند سال آینده به صرورت وسیعی ظاهر

1) Quasi-Experimental Study 2) Health Education Methods 3) Knowledge 4) Attitude

5) ACQUIRED Immunodeficiency Syndrome 6) Simple random Sampling

7) Lecture

8) Self Learning

9) Pretest

10) Posttest

11) HUMAN Immunodeficiency Virus